

Saksutredning

Arkivreferanse: 2020/181-6

Saksbehandler: Evy-Ann Ulfsnes

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
29/2023	01.09.2023	Hovedutvalg for samfunnsutvikling og drift

Høring av revidert forvaltningsplan for rovvilt region 6 Midt-Norge

Innstilling

Det er positivt å se at både Oppdal og Rennebu fortsatt skal ha status som beiteprioriterte områder. Det er også positivt å se at Forollhogna ikke er forvaltningsområde for jerv. Noe som gir mindre konflikt mtp på tap av sau forvoldt av jerv.

Det er svært positivt at man har lav terskel for uttak av skadegjørere i beiteprioriterte områder. Det er her en forutsetning at uttak av skadegjørere gjøres effektivt. Rennebu kommune ønsker å løfte fram at man i akutte skadesituasjoner prioriterer å ta ut skadegjørere raskt og uten ubegrunnet opphold i beiteprioriterte områder. For å få til dette er det viktig at man prioriterer å bruke midler på tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.

Rennebu kommune er positive til at Rovviltneemnda signalisere ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for ekstraordinære uttak av rovvilt.

Hovedutvalg for samfunnsutvikling og drifts behandling av sak 29/2023 i møte den 01.09.2023:

Forslag

Behandling

Enstemmig som innstillingen.

Vedtak

Det er positivt å se at både Oppdal og Rennebu fortsatt skal ha status som beiteprioriterte områder. Det er også positivt å se at Forollhogna ikke er forvaltningsområde for jerv. Noe som gir mindre konflikt mtp på tap av sau forvoldt av jerv.

Det er svært positivt at man har lav terskel for uttak av skadegjørere i beiteprioriterte områder. Det er her en forutsetning at uttak av skadegjørere gjøres effektivt. Rennebu kommune ønsker å løfte fram at man i akutte skadesituasjoner prioriterer å ta ut skadegjørere raskt og uten ubegrunnet opphold i beiteprioriterte områder.

For å få til dette er det viktig at man prioriterer å bruke midler på tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.

Rennebu kommune er positive til at Rovviltnemnda signalisere ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for ekstraordinære uttak av rovvilt.

Vedlegg

- 1 Innspill revidering av forvaltningsplan for rovvilt region 6**
- 2 Høring av revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge og invitasjon til høringsmøter**
- 3 Høring av revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge og invitasjon til høringsmøter**

Bakgrunn for saken

Rovviltnemnda i region 6 har nå lagt ut på høring forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 Midt-Norge. Frist for å komme med høringsuttalelse er 10.09.2023.

Det er et nasjonalt mål å sikre levedyktige bestander av de fire store rovdyrartene – det vil si bjørn, gaupe, jerv og ulv – og av kongeørn. Samtidig er det et mål å opprettholde et aktivt landbruk for å utnytte beiteressursene for sau og tamrein i utmark.

Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge har som overordnet mål å oppnå Stortingets todelte målsetting, det vil si å oppnå regionalt bestandsmål for de enkelte rovviltartene og samtidig sikre aktivt bruk av utmarksbeite ved å redusere tap av husdyr og tamrein forvoldt av fredet rovvilt.

Forvaltningsplanen har som mål å senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten for beitebrukere og andre som berøres av rovvilt.

Forvaltningsplan for rovdyr i region 6 ble første gang vedtatt i november 2006. Revideringen av forvaltningsplanen skal ta utgangspunkt i gjeldende plan som ble godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018.

Det skal utarbeides en forvaltningsplan som skal legge til rette for at bestandene av rovvilt ligger på det regionale bestandsmålet, samtidig som en sikrer forutsigbarhet for berørte parter, herunder landbruk, reindrift og utmarksbaserte næringer. Rovviltnemnda skal i forvaltningsplanen legge vekt på en langsiktig geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt.

Med bakgrunn i nemndenes nedfelte ansvar og arbeidsoppgaver har gjeldende forvaltningsplan en tredelt målsetting om at den skal bidra til:

- Sikring av rovviltartenes overlevelse gjennom oppfylning av Stortingets bestandsmål
- Sikre næringsdrift gjennom målrettede virkemidler, herunder redusere tap forvoldt av fredet rovdyr og sikre aktivt bruk av utmarksbeite for å ivareta den todelte målsettingen
- Senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten

Forvaltningsplanen er et viktig redskap for å nå målet i rovviltpolitikken. Planen skal være et viktig verktøy for beitenæringen. I dette ligger det at fjellbonden skal ha mulighet til å utnytte produksjonsmulighetene som ligger i utmarka. Slik at det kan slippes dyr i utmarka.

Rovviltnemnda signaliserte i oppstartsmeldingen at revideringen ikke skal medføre store forandringer, da dette vil skape uforutsigbarhet, noe som ikke er ønskelig. I forbindelse med innspillperioden for revidering av

forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 Midt-Norge, har det kommet inn 42 innspill. Rennebu kommune ga innspill, se delegert HSD vedtak sak 46/2023, følger vedlagt.

Ferdig utkast til revidert forvaltningsplan ble vedtatt sendt på høring i møte i rovviltnemnda 26. mai 2023, denne følger vedlagt

Prosesen videre

Etter høringsfristen 10.09.2023 er målet å utarbeide et nytt utkast til revidert forvaltningsplan til møte i rovviltnemnda i oktober 2023. Revidert plan skal deretter konsulteres med Sametinget og reindriftnæringen og sendes videre til godkjenning hos Klima- og Miljødepartementet. Rovviltnemnda har ambisjoner om å vedta revidert plan i desember 2023.

Vurdering

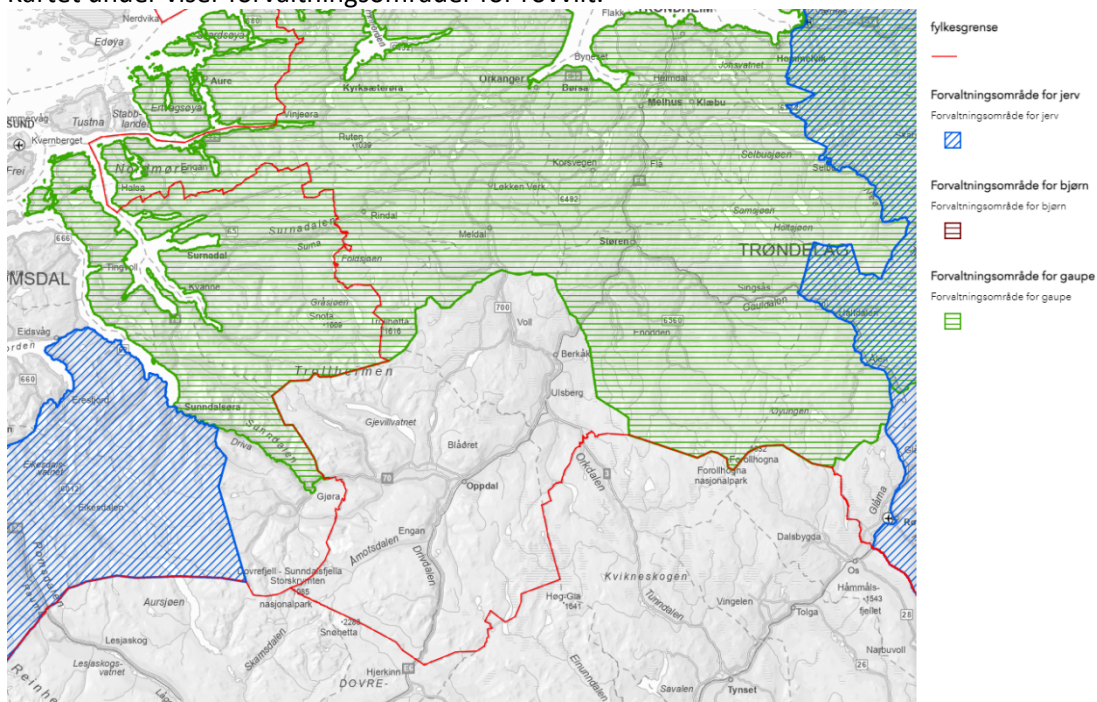
Forslag til revidert forvaltningsplan som nå er ute på offentlig høring, høres opp mot dagens forvaltningsplan fra 2018. Planen har som overordnet mål å oppnå Stortingets todelte målsetting, det vil si å oppnå regionalt bestandsmål for de enkelte rovviltartene i region 6, og samtidig sikre aktivt bruk av utmarksbeite ved å redusere tap av husdyr og tamrein forvoldt av fredet rovvilt.

Forvaltningsplanen har også som mål å senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten for beitebrukere og andre som berøres av rovvilt.

Nedenfor presenteres rovviltnemndas en kort oppsummering av de viktigste endringene. Kort oppsummert foreslår rovviltnemnda følgende:

- Forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge
  - Forvaltningsområdet for bjørn holdes uendret.
  - Forvaltningsområdet for gaupe holdes i stor grad uendret, men det er tatt inn noen justeringer der det har vært kommunesammenslåing.
  - Forvaltningsområdet for jerv holdes i stor grad uendret, med en liten grensejustering langs Snåsavatnet i Trøndelag.

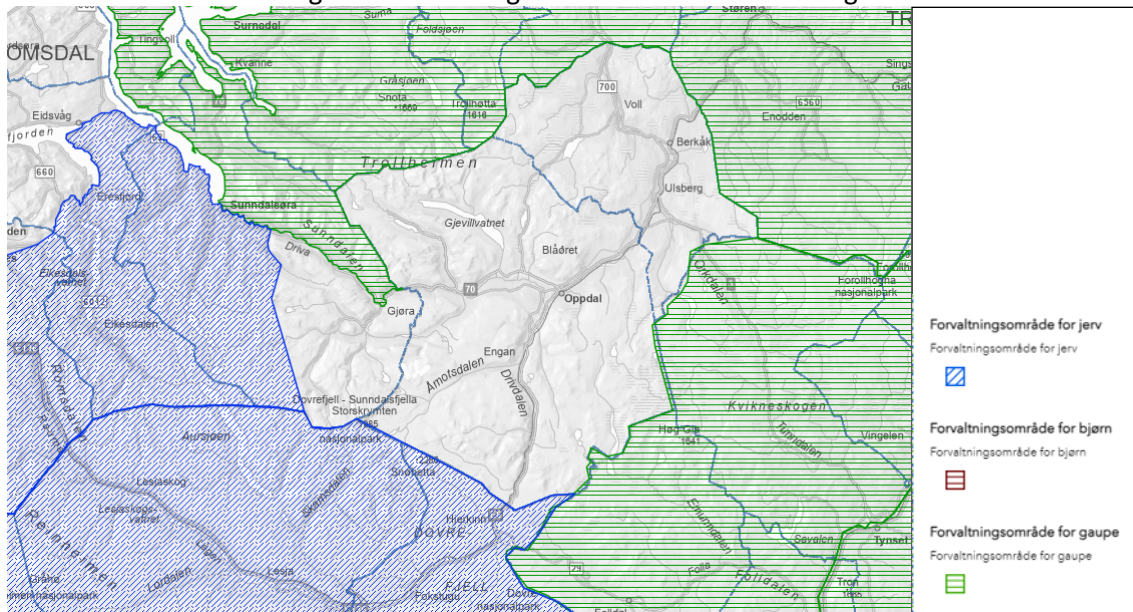
Kart over foreslåtte forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge kan utforskes i [egen kartløsning](#). Kartet under viser forvaltningsområder for rovvilt.

Enkelte områder i regionen er definert som prioriterte beiteområder der det ikke er forvaltningsområde for noen av de aktuelle rovviltartene. Dette gjelder for Rennebu og Oppdal. Andre forvaltningsområder vil ha mål om ynglinger av en av rovviltartene, mens ingen områder vil ha mål om ynglinger av flere enn to rovviltarter

Gjennom denne geografisk differensiering ønsker man å begrense skadene på husdyr og tamrein så langt som mulig. I Trøndelag slippes det flest sau og lam på utmarksbeite i Oppdal, Rennebu og Midtre Gauldal kommuner med om lag 70.000-75.000 sau og lam hvert år. Dette utgjør en tredjedel av all sau og lam sluppet på utmarksbeite i Trøndelag. Differensieringen tar utgangspunkt i viktige beiteområder, skadesituasjonen og rovviltartenes utbredelse av den ynglende bestanden. Forvaltningsområdene for de ulike artene er lagt dit bestandsmålet kan nås og der de totalt sett vil gi minst konflikter med beitenæringen.

Under ser dere forvaltningsområder der også Innlandet sine forvaltningsområder vises.

Virkemiddelbruken vil også bli differensiert. Dette gjelder ikke minst tapsforebyggende tiltak og fellingsregimene.

- I områder som er prioritert for beitedyr skal virkemiddelbruken hovedsakelig rettes mot det skadegjørende rovviltet.
- I forvaltningsområdene for rovviltarten skal virkemiddelbruken hovedsakelig rettes mot beitedyrene.

Dette betyr at forebyggende tiltaksmidler skal i utgangspunktet prioriteres til tiltak i forvaltningsområdene, samt at terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse vil være høyere innenfor forvaltningsområdet enn den er utenfor forvaltningsområdene. Utenfor forvaltningsområdene er terskelen for å gi skadefellingstillatelse lav.

Skadefelling, lisensfelling og uttak av rovvilt

Rovviltnemnda har ikke myndighet til å iverksette skadefelling, det er det Miljødirektoratet og delvis Statsforvalterne som har. Ved vurdering av om det skal gis fellingstillatelse, skal det tas særlig hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Ingen situasjon vil derfor være lik.

Forvaltningsplanen utdypet derfor ikke hva de ulike tersklene for felling av rovvilt i ulike områder bør være, ut over prinsippet om geografisk differensiering av virkemidler, herunder skadefelling.

Terskel for skadefelling skal være lavere utenfor forvaltningsområdene for rovvilt, enn innenfor forvaltningsområdene. Videre kan nemnda prioritere å bruke midler på tiltak som bidrar til å styrke,

videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.

Rovviltnemnda mener at tiltak som bidrar til dette, skal være en av prioriteringene ved bruk av FKT-midler. Når det først er innvilget skadefelling er det viktig at skadefellingen er effektiv

Det er kommet inn innspill om at lisensfelling av jerv må effektiviseres, og at rovviltnemnda må sørge for flere ekstraordinære uttak når lisensfellingen gir tilstrekkelig resultat. Rovviltnemnda kan velge å prioritere midler til tiltak som effektiviserer lisensfelling av jerv, noe nemnda har satt opp som en av hovedprioriteringene ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak. Ekstraordinære uttak og fellinger er Miljødirektoratets ansvar.

Rovviltnemnda har ingen myndighet til å fatte vedtak om ekstraordinære uttak av rovvilt, men kan signalisere ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for dette. I de siste årene er dette gjort årlig, både gjennom vedtak om kvote for lisensfelling av jerv og i et eget vedtak med anbefalinger som oversendes Miljødirektoratet etter endt beitesesong. Rovviltnemnda vil fortsette denne praksisen

Rovviltnemnda foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reieiere og enkeltbrukere.

Rovviltnemnda foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

Kongeørn

I utkast til forvaltningsplan kan man lese følgende, side 6:

Områder som ligger utenfor forvaltningsområde for en rovviltart skal ansees som prioritert beiteområde sett i forhold til den arten. Forekomst av rovvilt i beiteprioriterte områder må likevel påregnes, og kongeørn hekker for øvrig over hele regionen.

I Rovdata.no kan man lese at dagens bestand av ørn vurderes som stabil og innenfor Stortingets nasjonale mål. Kongeørn skal hekke over hele landet og har ikke regionale bestandsmål som forvaltes av rovviltnemdene.

Det vi erfarer er at ørn er trolig en større skadegjører enn det man har oversikt over. Dette gjelder både innenfor tamreindrifta og saueneringa. Det bør derfor ses på hvilke tiltak man kan sette inn i forhold til ørn. I Rovbasen så er ørna tillagt over 20% som skadevolder både når det gjelder erstatning sau og tamrein. utfordringer med tap av beitedyr og bestandssituasjonen for kongeørn tilsier at fellingstillatelse må kunne gis.

Det er statsforvalteren som har ansvar for forvaltning av kongeørn hele året, og kan gi tillatelse til skadefelling i akutte saker der det volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer.

Konklusjon

Det er positivt å se at både Oppdal og Rennebu fortsatt skal ha status som beiteprioritert område. Det er også positivt å se at Forollhogna ikke er forvaltningsområde for jerv. Noe som gir mindre konflikt mtp på tap av sau forvoldt av jerv.

Det er svært positivt at man har lav terskel for uttak av skadegjørere i beiteprioriterte områder. Det er her en forutsetning at uttak av skadegjørere gjøres effektivt. Rennebu kommune ønsker å løfte fram at man i akutte skadesituasjoner prioriterer å ta ut skadegjørere raskt og uten ubegrunnet opphold i beiteprioriterte områder. For å få til dette er det viktig at man prioriterer å bruke midler på tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.

Rennebu kommune er positive til at Rovviltnemnda signaliserer ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for ekstraordinære uttak av rovvilt.